

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 9Sžo/60/2014                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 8013200978                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 27.04.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Viera Nevedelová         |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:8013200978.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobkyne: T. B., nar. XY, bytom H., právne zastúpenej: Mgr. Tomášom Saladiakom, advokátom, so sídlom M. R. Štefánika 171, Vranov nad Topľou, proti žalovanému: Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2429-20/2013-BA/OK/GR zo dňa 15. júla 2013, a o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 02. mája 2014, č. k. 2S/44/2013-54, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 2. mája 2014, č. k. 2S/44/2013-54, p o t v r d z u j e .

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

### Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom zo dňa 02. mája 2014, č.k. 2S/44/2013-54, krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 2429-20/2013-BA/OK/GR zo dňa 15. júla 2013 vo veci povolenia obnovy konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva. Že rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia č. 322-6481-GC-04/2009 zo dňa 07. októbra 2009 bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne a potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov č. 700-2710536309-GC04/09 zo dňa 16. júna 2009, ktorým bolo žalobkyni uložená pokuta v sume 373,56 eur za porušenie povinnosti ustanovenej v § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 30. októbra 2009.

Žalovaný preskúmaným rozhodnutím č. 2429-20/2013-BA/OK/GR zo dňa 15. júla 2013 zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia č. 2429-18/2013-BA/OK z 12. apríla 2013, ktorým bol zamietnutý návrh žalobkyne z 24. októbra 2010 (doplnený dňa 14. februára 2011 a 23. marca 2013) na obnovu konania, ukončeného rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia č. 322-6481-GC-04/2009 zo dňa 07. októbra 2009.

Podľa názoru krajského súdu žalobkyňa v návrhu na obnovu konania nepredložila taký nový dôkaz, ktorý by mal podstatný vplyv na rozhodnutie, pričom potvrdenie Daňového úradu Sabinov zo dňa 30. augusta 2010 takýmto dokladom nebol. Uvedený doklad Daňového úradu Sabinov potvrdzoval, že príjem žalobkyne z podnikania a inej zárobkovej činnosti za rok 2006 bol 700 166 Sk; tento údaj bol správnomu orgánu známy už v čase vydania rozhodnutia vo veci samej (07. októbra 2009), preto ho nemožno považovať za nový dôkaz. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že tento príjem žalobkyne bol Sociálnej poisťovni známy ku dňu 24. septembra 2008, teda v čase vydania rozhodnutia o uložení pokuty. Krajský súd uzavrel, že žalobkyňa si nesplnila povinnosť v zmysle § 228 ods. 3 zákona o sociálnom poistení tým, že nepodala registračný list fyzickej osoby, t.j. prihlášku. Dôsledkom nesplnenia si oznamovacej povinnosti bolo vydanie rozhodnutia o uložení pokuty v sume 373,56 eur, ktoré bolo následne potvrdené rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 07. októbra 2009. Podľa názoru prvostupňového súdu preto nebol daný dôvod obnovy konania podľa § 221 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z.

Čo sa týka dôvodu na obnovu konania uvedeného v ustanovení § 221 ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa názoru krajského súdu, Sociálna poisťovňa svojím postupom neznemožnila žalobkyni realizáciu jej práv účastníka konania. Žalobkyňa podala odvolanie, a takto uplatnila svoje právo brániť sa voči rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu. Pokiaľ by žalobkyňa v odvolacom konaní predložila nové dôkazy s poukazom na § 221 ods. 1 písm. a) zákona by obnova konania bola povolená.

Krajský súd dospel k záveru, že žalobkyňou tvrdené dôvody na obnovu konania, právoplatne skončeného rozhodnutím zo dňa 07. októbra 2009, neboli splnené a preto žalovaný obnovu konania správne nepovolil.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Namietla, že potvrdenie Daňového úradu Sabinov dostala až v roku 2010. Nie je preto pravdou, že by bol tento dôkaz známy už predtým, počas toho, ako posudzoval jej nárok žalovaný. Žalovaný pri posudzovaní nárokov vychádzal z potvrdenia daňového úradu o podanom daňovom priznaní, pričom sám v pôvodnom rozhodnutí uviedol, že tento dôkaz neobsahuje údaj relevantný na určenie vymeriavacieho základu na platenie poistného na sociálne poistenie. Preto považovala za málo pochopiteľné, že tento, podľa nej nový dôkaz, mal žalovaný k dispozícii už skôr, resp. že mu bol známy ešte v pôvodnom konaní o posudzovaní povinnosti platiť poistné. Uviedla, že ide o iný dôkaz, v ktorom sú výslovne uvedené relevantné údaje potrebné pre určenie vymeriavacieho základu na platenie poistného na sociálne poistenie, teda údaje, ktoré žalovanému pri rozhodovaní chýbali. Žalovaný podľa jej názoru vychádzal pri rozhodovaní iba z dôkazov, z ktorých sám tieto relevantné údaje vypočítal, pričom tieto výpočty považuje za vykonané v rozpore so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ako aj v rozpore so zákonom č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

Namietala, že pre posúdenie vzniku povinného sociálneho poistenia je v zmysle § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení rozhodujúci príjem z podnikania (nie základ dane). V pôvodnom rozhodnutí o odvolaní Sociálna poisťovňa uviedla len príjem z podnikania zistený z potvrdenia z Daňového úradu Sabinov zo dňa 24. septembra 2008. Z akých údajov, a teda z akého základu dane z podnikania vychádzala pri vyčíslení vymeriavacieho základu, neuviedla ani v jednom rozhodnutí. Žalobkyňa preto nesúhlasila s vyjadrením žalovaného, že aj nové potvrdenie obsahuje údaje, ktoré boli obsiahnuté v pôvodnom potvrdení daňového úradu. Toto potvrdenie daňového úradu z 30. októbra 2010 je podľa názoru žalobkyne novým dôkazom, potvrdzujúcim výšku základu dane z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti vo výške 0,00 Sk z riadneho daňového priznania za rok 2006. Rozhodnutia žalovaného o stanovení výšky poistného na sociálne poistenie pritom pri určení vymeriavacieho základu za rok 2006 vychádzali zo sumy vo výške 372 128 Sk. Výška poistného je podľa názoru žalobkyne nesprávna, a mala byť stanovená z minimálneho vymeriavacieho základu. Dodala, že výška poistného nemôže byť určovaná výlučne z daňovej straty, čo sa v danom prípade naozaj aj stalo. Neprijatím potvrdenia s presnou špecifikáciou údajov sa všetky ostatné rozhodnutia žalovaného javia ako nepreskúmateľné, nezrozumiteľné a neobsahujúce dostatok dôvodov, opierajúce sa o nesprávne

aplikované ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z., ale aj zákona č. 595/2003 Z. z. Žalovaný podľa názoru žalobkyne nesprávne určil základ dane, a v tomto určovaní pokračuje naďalej, pretože pri posudzovaní nárokov nerešpektuje účtovne všade známe pripočítateľné, príp. odpočítateľné položky, ktoré sa spolu s daňovou stratou odrátajú zo základu dane. Vzhľadom na nesprávny výpočet preto podľa žalobkyne ani výška pokuty nemohla byť určená správne.

Z uvedených dôvodov žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 03. júla 2014 uviedol, že naďalej zastáva právny názor, že neboli splnené podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. a), resp. písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu žaloby a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nemožno vyhovieť.

Žalobkyňa sa v správnom konaní domáhala obnovy konania o uložení pokuty za porušenie povinnosti, uvedenej v § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, teda za neprihlásenie sa do poistenia do 8 dní odo dňa jeho vzniku, keď prihlášku podala až 03. augusta 2008.

Podľa § 221 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nedávkové konanie pred organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v nedávkovom konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania,
- b) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodla inak,
- c) nesprávnym postupom organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa účastníkovi nedávkového konania odňala možnosť zúčastniť sa na tomto konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní,
- d) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

Podľa § 222 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. návrh sa podáva na organizačnej zložke Sociálnej poisťovne uvedenej v odseku 1 v lehote troch mesiacov odo dňa, keď sa účastník konania dozvedel o dôvodoch obnovy, najneskôr do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia; v rovnakej lehote môže organizačná zložka Sociálnej poisťovne obnovu nedávkového konania nariadiť. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2007 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. júna 2009 zárobková činnosť podľa tohto zákona je a) na účely nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia 1. činnosť zamestnanca, 2. činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby, z ktorej je povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená, b) na účely poistenia v nezamestnanosti činnosť zamestnanca.

Podľa § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. samostatne zárobkovo činná osoba je povinná prihlásiť sa na nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie najneskôr do ôsmich dní od vzniku týchto poistení a odhlásiť sa z týchto poistení do ôsmich dní od ich zániku.

Rozhodnutím č. 700-2710536309-GC04/09 zo dňa 16. júna 2009 Sociálna poisťovňa, pobočka Prešov uložila žalobkyni pokutu vo výške 373,56 eur za porušenie povinnosti podľa § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia, povinnosti prihlásiť sa na nemocenské a dôchodkové poistenie do ôsmich dní od ich vzniku a rovnako sa z týchto povinností odhlásiť do ôsmich dní od ich zániku. V rozhodnutí uviedla, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnnej osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie vzniklo dňa 01. júla 2007 a zaniklo dňa 03. apríla 2008. Žalobkyňa sa na tieto neprihlásila a ani sa z uvedených poistení neodhlásila. Prihlášku na nemocenské a dôchodkové poistenie, vzniknuté dňom 01. júla 2008, podala až dňa 13. augusta 2008.

Daňový úrad Sabinov na žiadosť zo dňa 03. marca 2010 vydal žalobkyni dňa 19. apríla 2010 potvrdenie, že u nej eviduje v dodatočnom daňovom priznaní na dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006, ktoré bolo podané na daňový úrad dňa 18. februára 2010 príjem z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 vo výške 0 Sk, základ dane z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vo výške 0 Sk a daňovú povinnosť na dani z príjmov fyzickej osoby vo výške 0 Sk. Dňa 30. augusta 2010 vydal Daňový úrad Sabinov potvrdenie, že u žalobkyne eviduje v riadnom daňovom priznaní na dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006, ktoré bolo podané dňa 30. marca 2007 príjem z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 vo výške 700 166 Sk, základ dane z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vo výške 0 Sk, daňovú povinnosť na dani z príjmov fyzickej osoby vo výške 0 Sk. Zároveň potvrdil, že v podanom dodatočnom daňovom priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2006 dňa 18. februára 2010 bol vykázaný základ dane z príjmov z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vo výške 0 Sk a daňová povinnosť za uvedené obdobie z DDP je 0 Sk.

Za nový dôkaz žalobkyňa považuje potvrdenie Daňového úradu Sabinov zo dňa 30. augusta 2010, ktoré potvrdzuje výšku základu dane z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vo výške 0 Sk z riadneho daňového priznania za rok 2006. K tomuto odvolací súd uvádza, že rovnaký základ dane vyplýval aj z potvrdenia daňového úradu zo dňa 19. apríla 2010, na základe ktorého žalobkyňa podala návrh na obnovu konania na správnom orgáne dňa 14. mája 2010.

V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že dôkaz a dôkazný prostriedok nie sú to isté. Dôkazný prostriedok je nositeľom informácie potrebnej pre konanie, je podkladom pre rozhodnutie. Dôkazom je zas informácia, ktorú možno získať z dôkazného prostriedku. Potvrdenie daňového úradu o základe dane zo dňa 30. augusta 2010 obsahuje rovnakú informáciu o základe dane, aká vyplývala z potvrdenia daňového úradu zo dňa 19. apríla 2010 (na základe ktorého už raz podala návrh na obnovu konania). Na viac táto skutočnosť musela byť žalobkyni známa najneskôr v čase podania riadneho daňového priznania.

Informácia o nulovom základe dane nie je novým dôkazom, a preto nie je dôvodom na obnovu konania v zmysle § 221 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Žalobkyňa podala návrh na obnovu konania prvýkrát dňa 14. mája 2010 a pripojila k nemu aj potvrdenie daňového úradu zo dňa 19. apríla 2010, ktoré obsahovalo rovnakú informáciu o základe dane vo výške 0 Sk. Návrh na obnovu konania zo dňa 29. apríla 2010, doručený správnomu orgánu dňa 14. mája 2010, bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredia č. 16932/2010-BA zo dňa 14. júla 2010 zamietnutý. Žalobkyňa sa voči uvedenému rozhodnutiu neodvolala, takže nadobudlo právoplatnosť dňa 02.

septembra 2010.

Riadne daňové priznanie za rok 2006 žalobkyňa podala dňa 30. marca 2007, dodatočné daňové priznanie dňa 18. februára 2010. Z obidvoch vyplýval nulový základ dane. Už v čase podávania týchto daňových priznaní jej bola výška základu dane známa. Ak by aj táto skutočnosť mala byť dôvodom obnovy konania, návrh na obnovu konania zo dňa 24. októbra 2010, doručeným správnomu orgánu dňa 04. novembra 2010, bol podaný oneskorene, po uplynutí subjektívnej trojmesačnej lehoty. Lehotu nemožno rátať až odo dňa, kedy žalobkyňa získala potvrdenie daňového úradu (z 30. októbra 2010), opätovne potvrdzujúci nulový základ dane.

Informácia o základe dane nie je údajom, ktorý by mal podstatný vplyv na rozhodnutie žalovanej. Z vyššie citovaného ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení platnom do 31. decembra 2007 pritom vyplýva, že pre vznik poistenia nie je rozhodujúci daňový základ, ale príjem z podnikania (za rok 2006). S tým následne súvisí povinnosť prihlásiť sa, resp. odhlásiť sa z poistenia v zmysle § 228 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. decembra 2010.

Základ dane je v zmysle § 138 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodujúci len pre samotnú výšku poistného.

Ak žalobkyňa za zmenu skutočností považuje odlišnú výšku príjmu z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 595/2003 Z. z. za rok 2006, ktorá bola v zmysle riadneho daňového priznania, podaného dňa 30. marca 2007 v sume 700 166 Sk a v zmysle dodatočného daňového priznania, podaného dňa 18. februára 2010 v sume 0 Sk, ani tento potenciálny dôvod obnovy konania nebol uplatnený včas. Subjektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konania je trojmesačná a plynie odo dňa, kedy sa účastník o dôvodoch obnovy konania dozvedel. Žalobkyňa podala dodatočné daňové priznanie za rok 2006 dňa 18. februára 2010, údaj o príjme v zmysle § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona o dani z príjmov z daňového priznania jej bol preto najneskôr v tento deň známy. Aj keď nedisponovala potvrdením z daňového úradu, mala vedomosť o údajoch z daňového priznania, a ak mala za to, že sú dôvodom na obnovu konania, mala možnosť ich uplatniť už v návrhu na obnovu konania zo dňa 29. apríla 2010. Žalobkyňa tento dôvod obnovy konania v návrhu na obnovu konania zo dňa 29. apríla 2010 neuplatnila. Opakovaný návrh na obnovu konania z dôvodu údajov o nulovom základe dane, uvedených už v potvrdení daňového úradu zo dňa 19. apríla 2010, podala až dňa 04. novembra 2010, po uplynutí trojmesačnej lehoty.

Žalobkyňa v odvolaní namietla tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu, ktorým jej boli poistné vyrubené. Neodôvodnenosť, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia v pôvodnom správnom konaní o uložení pokuty však nemôžu predstavovať dôvod obnovy konania, nakoľko účastník sa môže voči rozhodnutiu, nespĺňajúcemu zákonné náležitosti, brániť už v správnom konaní podaním odvolania po doručení takéhoto rozhodnutia, resp. po vyčerpaní odvolania ako riadneho opravného prostriedku by mohla rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa napadnúť žalobou na súde. Nápravu by teda bolo možné vykonať už v odvolacom konaní, čo v zmysle § 221 ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z. z. vylučuje namietaný dôvod obnovy konania.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že nie je dôvod na zmenu, ani na zrušenie, rozsudku krajského súdu, preto ho podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a s poukazom na § 246c veta prvá a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobkyňa náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo nebola v odvolacom konaní úspešná.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.